

VI CONGRÉS DE CRISTIANISME AL SEGLE XXI

CONCLUSIONS

1. La llibertat religiosa en un Estat laic cal plantejar-la en un context cultural nou que es caracteritza per la pluralitat religiosa de la societat, el caràcter obert i democràtic de l'Estat i la mobilitat i globalització de les cultures. Es tracta doncs, d'un plantejament nou per les característiques que l'envolten, tot i que cal situar les seves bases conceptuals a l'inici de l'Edat Moderna amb el descobriment del mètode experimental i que foren formalment proposades a l'època històrica coneguda com Il·lustració.
2. La proclamació de la llibertat religiosa és el corol·lari d'una concepció de la persona i del reconeixement dels seus drets que també neix en la Il·lustració, però que té arrels parcials clàssiques, i que en el món catòlic va ser oficialment reconeguda com a dret fonamental en el Concili Vaticà II. Cal tenir present que sense una franca acceptació del dret personal a la llibertat religiosa no es pot fer un plantejament clar dels drets socials de les religions en un Estat laic. La resistència més o menys larvada a l'acceptació del dret personal a la llibertat religiosa porta a una actitud que sempre acaba conduint a un plantejament ple de reserves i restriccions.
3. L'acceptació de la llibertat religiosa en un Estat laic no significa que s'hagin de negar o obviar les connexions que tota societat té amb les tradicions espirituals o culturals, creients o no creients, que han acompanyat la seva història. Cada societat podrà donar lloc a situacions de laïcitat diferents, connectades amb la seva història, i cal reconèixer-les sense fer-hi escarafalls.
4. El plantejament de la llibertat religiosa en les societats modernes respon a una filosofia pràctica que pot enriquir l'experiència personal i la vida social. Efectivament no es pot menysprear la possible aportació de les religions en l'estímul de valors individuals, com coherència, integritat, justícia o igualtat. I tampoc en la construcció d'una ètica cívica que impulsi un humanisme integral, faci present la complexitat en les relacions humanes, garanteixi el diàleg i faciliti la convivència harmònica entre les persones i col·lectius, més enllà de la tècnica, dels vigents valors del mercat o d'una simple coexistència resignada. Finalment les religions poden aportar a la consciència civil el principi que els últims, els exclosos socials, són el punt de partida des del qual és possible interpretar la història com a procés de salvació.
5. A l'arrel religiosa de tota aquesta qüestió cal que hi hagi una acceptació de la transcendència religiosa entesa d'una forma oberta i inclusiva. Altrament la llibertat religiosa sempre acaba plantejada com un mal menor que impedeix entendre-la com un enriquiment.
6. En la societat catalana, en particular, cal fer un esforç per a plantejar la llibertat religiosa més enllà de les picabaralles del clericalisme i l'anticlericalisme que acaba situant el debat en un clima asfixiant, decimonònic i enxiquidor. Aquest repte és dirigit per igual a les autoritats civils i a les religioses.

7. Malgrat que l'Estat hagi de plantejar la seva gestió social com una tasca no confessional, hom debat avui si l'Estat pot ignorar com si no fos de la seva pertinença, la realitat de les religions. Moltes persones creuen que les religions tenen aportacions específiques a fer a les societats en alguns aspectes que l'Estat com a tal no pot resoldre com
 - la justificació d'algunes exigències ètiques que van més enllà dels acords democràtics;
 - la reparació de contenciosos històrics relacionats amb greuges, com la reparació d'injustícies;
 - el tracte discriminatori a les diferents confessions;
 - la reconciliació i el perdó;
 - l'escolta de situacions personals que se situen més enllà de l'ordenament jurídic de l'Estat.

8. Pel que fa a les relacions Església-Estat creiem que cal mantenir la postura de la Associació Segle XXI en el rebuig dels pactes concordataris entre la Santa Seu i l'Estat, rebuig que comporta la petició que l'Estat (poders executiu o legislatiu) denunciï unilateralment el model concordatari existent. Postura exposada en el llibre, impulsat per l'Associació del professor Santiago J.Castellà "els acords concordataris entre Espanya i la Santa Seu".